

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Pe an 150 Lei
Pe jumătate 75 Lei
Pe strălățitate 300 Lei

Inscrisă în registrul publicațiilor periodice al Tribunalului
Târnava Mică sub Nr. 3-1938.

Proprietar: Mitropolia Română Unită din Blaj
Intemeietori: † Al. Lupeanu-Melin și Iuliu Malor
Director, IULIU MAIOR Redactor, SEVER BARBU

ANUNȚURI ȘI RECLAME

conform regulamentului de aplicare
a tarifului comercial, categoria V

Dela Tăierea Capului sf. Ioan Botezătorul la Ziua Crucii

Intr'al 22-lea an de existență „Unirea Poporului” are durerea de a anunța pe cetitorii săi că jumătatea Ardealului, și încă partea în care locuiesc aproape numai Românii uniți, trece la Ungaria.

Scriem aceste șire cu ochii în lacrimi, pe hârtia udă de lacrimi, cu mâna tremurândă de jale și de durere.

Crâșana cu Bihorul, Maramurșul, Țara Oașului, Sălajul, Someșul, Năsăudul cu Munții Rodnei, partea de sus a Murășului cu Munții Călimanului, Munții Gurghiului, Munții Giurgeului, ai Harghitei și ai Baraoltului nu mai sunt ai noștri.

Soartea amară a neamului nostru, încorjorat din toate părțile de vecini răuvoitori și hrăpărești, ne-a încercat de astă dată mai greu decât ori când. Dumnezeu a dat voie, drept pedeapsă pentru multele noastre păcate și fărădelegi, ca această parte atât de scumpă nouă, cuprinzând cel mai mulți credincioși ai bisericii noastre, să se rupă dela trupul neamului nostru și să fie luată de Unguri.

Copleșit de această lovitură grozavă, pășim și noi ca Rachila, care nu se putea mângâia pierzându-și fiul său. Nici noi nu mai știm să ne aflăm locul, nu putem lucra nimic, alergăm de aici acolo și nu ne putem opri lacrimile văzând marea nenorocire ce ne-a ajuns.

Când, în ziua de 29 August, la Tăierea Capului sfântului Ioan Botezătorul, zi de ajun și jale, am auzit, la radio, că dl Manolescu, ministrul nostru de externe, dimpreună cu dl ministru dr. Valer Pop, au fost chemați la Viena, ca să fie ascultați cu privire la cererile Ungurilor, mi am zis: și nouă ni-se va tăia la Viena capul! Și așa a fost.

Sentința dela Viena a fost grozavă și, dupăcum ne-au mărturisit, tot la radio, amândoi acești domni miniștri, noi am fost nevoiți să ne supunem, că dacă nu, ne pierdeam și țara care ne-a rămas.

Această sentință însă a fost atât de crudă și atât de nedreaptă, încât însuși dl ministru de externe Manolescu auzindu-o, a palizit și s-a făcut rău, a căzut pe un scaun de lângă dânsul, iar cel din jurul lui au fost siliți să-l aducă un pahar cu apă. Că ce grozav l-a lovit această sentință, se vede și din vorbirea sa dela radio, pe care a sfârșit-o cu vocea tremurătoare și înecată în lacrimi și suspine.

Și, cum să nu plângem, când aproape un

million și jumătate de Români trec în mâna Ungurilor cari n-au în acele ținuturi nici chiar un milion de ai lor, apoi cam 150.000 de Evrei și 60.000 de Germani?

Cum să nu plângem, când biserica noastră a pierdut tot ce a avut mai bun, tot ce a avut mai credincios și mai nobil, mai bine de un million de fiu ai săi?

Și, ca să vedem degetul lui Dumnezeu, așa sunt brodite lucrurile, ca tocmai pe Ziua Crucii să fie cuprinse, de trupele maghiare, toate platurile atât de scumpe nouă, iar bieții noștri credincioși să sărbătorească Ziua Crucii, în pământ străin?

O, ce grozavă va fi Ziua aceea a Crucii pentru noi toți!

Parcă văd, cum se vor umple bisericile, și dincolo și dincoace de granițele nedrepte, cum vom plânge și cum vom suspina cu toții. Dar, tocmai aflându-ne atunci cu toții, mic și mare, în biserică, nu ne vom pierde încrederea în Dumnezeu, care ni-a dat această lovitură, ca să ne putem da seama de păcatele noastre, cari au fost multe și mari, din fericire însă jăpțuite nu de fiul bisericii noastre.

Și, cum „Unirea Poporului” își are cel mai mulți cetitori pe platurile acelea nenorocite, iată cu ce rugare ne îndreptăm către voi:

Păziți-vă limba, legea și moșta! Nu le înstrăinați pentru cât bun e în lume!

Aduceți-vă aminte de prorocul David, care, atât de frumos arată această însușire minunată a poporul evreesc care, țârit în prisoarea Babilonului, n'a mai voit să cânte nici o cântare de veselie din cântările Sionului:

„Cum vom cânta cântarea Domnului pe pământ străin?”

Au mai făcut însă Evreii încă ceva. Au jurat că nu-și vor uita de Sion și de Ierusalim:

„De te voi uita, Ierusalime, uitată fie dreapta mea!

Să se lipească limba mea de gâtlejul meu de nu-mi voi aduce aminte de tine:

De nu voi pune Ierusalimul ca început al veseliei mele!”

Noi cunoaștem dârzenia voastră. Noi știm ce suflet aveți și suntem siguri de statornicia voastră. Jurați și voi, jurați cu toții, cu mic cu mare, jurați în fața sfântului altar, în fața sfântului, preacuratului și de viață făcătorului trup și sârge al Domnului și Dumnezeului și Mântuitorului nostru Isus Cristos, că

limba, legea și moșta voastră nu numai că nu v'o veți părăsi vreodată, dar vă veți jertfi tot ul chiar și sângele vostru, pentru ele.

Până în 1918 arhlereli voștri au condus pe Românii din Ardeal. Și au fost bine conduși! Biserica a fost razimul vostru, biserică și școala confesională! Nime n'a fost ne mulțumit de conducerea aceasta, fiindcă aveți d conducători „preoți cu crucea în frunte”.

Voi ați ajuns să fiți conduși din nou de preoți și arhlereli voștri. Ascultați-l și vă supuneți lor!

Școlile confesionale le-ați pierdut din cauza unor politicieni nesocotiți și încăpăținați, cari n'au voit să vadă marele folos al acestor școli. Acuma-l văd, dar e prea târziu! Și acești oameni vor avea să răspundă greu în fața lui Dumnezeu, pentru acest mare păcat al lor. Vi le veți reface iarăși însă aceste școli confesionale. Dupăcum Ungurii și Sașii din România și-au puut susținea școlile lor confesionale din propriile lor mijloace, și voi le veți putea susținea în Ungaria, numai voință să aveți, căci legile de acolo vă dau voie la aceasta.

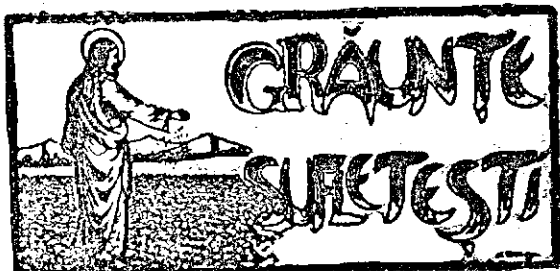
Știm, că veți avea de suferit îngrozitor deodată cu schimbarea stăpânilor; dar să nu uitați că după Vinerea Patimilor urmează totdeauna luminata Zi a Invierii.

Noi, cel de dincoace de granița blestemată, ne vom ruga zilnic Domnului, să vă ușureze sarcina, iară Domnul vă va mângâia și vă va susține.

De despărțire, rogu-vă, nu uitați vechea cântare:

„Veacuri triste 'ntunecoase
Pește capu-mi au trecut,
Cu miile oarde furioase
Prea adesea m'am bătut.
Dar nici timpurile grele,
Nici vândul cel pșgân,
N'a curmat zilele mele,
Căci am fost ori când Român;
Și-ori cât timp Român voiu fi,
Nu mă tem că voiu peri!”

Mari manifestații patriotice în Ardeal și în Capitală. Hotărârea dela Viena a adus multă jale și durere în sufletele Românilor din întreg cuprinsul Ardealului și a Țării Românești. Vestea acestei hotărâri a fost pentru Românii ardeleni o lovitură grea. Vreme de o mie de ani ei și-au văzut dreptatea căcată în picioare și când și-au cucerit-o, au cucerit-o cu armele și cu mare vărsare de sânge. În toate orașele din Ardeal la Cluj, la Sibiu, la Blaj, poporul românesc a manifestat împotriva nedreptei hotărâri dela Viena. S'au făcut de asemenea mari manifestații și la București. — În fața acestei mari lovituri să ne întărim cu gândul că dreptatea este de partea noastră și că ea nu va pieri niciodată.

Durerea și mângăierea noastră

În zilele acestea de grele încercări pentru neamul nostru românesc și în special pentru biserică noastră română unită; când în-ă nu s'a oprit bine sângele care curge părzu din rana pricinuită de pierderea Basarabiei și a Bucovinei de miazănoapte și încă nu s'au terminat pertractările pentru cedarea celor două județe de miazăzi ale Dobrogei, și iată că vine, ca un trăsnet din senin, porunca dela Viena, de a preda jumătatea de miazănoapte a Ardealului, Ungariei; când biserică noastră pierde aproape trei sferturi din credincioșii săi; când nu este român adevărat care să nu verse rări de lacrimi pentru aceste pierderi grozave; când părinții se despărțesc de fiii și fiicele lor, iar frații și prietenii se îmbrățișează pentru ultima oră; când abia câteva zile ne-au mai rămas pentru a ne putea lua rămas bun dela cei mai scumpi ai noștri, — ne putem tăngui și noi cu psalmistul David zicând: „*Caprinsu-m'au durerile morții și rările fărădelegii m'au turburat. Durerile tadului m'au încunjurat, în-șampinatu-m'au lanțurile morții*” (psalm 17. 3)

Cel dintâi lucru pe care-l facem după lovitură aceasta grea este că plângem. Plângem, cum a plâns și Mântuitorul când a privit spre cetatea Ierusalimului și a prevăzut că după câțiva ani va fi cuprinsă de Romani și nici p'atră pe platră nu va mai rămânea d'nt'lnsa. Plângem, cum a plâns acelaș Mântuitor la moartea lui Lazăr. Plângem, cum a plâns Preacurata Fecloara Maria, când a fugit în Egipt, când și-a pierdut pe fiul său cel de 12 ani, când și l-a văzut batjocorit și huldui și bătut și încununat cu spini și răstignit pe cruce și mort și înmormântat; plângem asemenea sfântului Petru, când s'a lepădat de Ius; plângem asemenea sfântului Augustin când și-a văzut

mama moartă; plângem cum a plâns sf. Bernard la moartea fratelui său, cum a plâns sf. Ladovic, regele Franței, și sf. Francisc, când li s'a adus la cunoștință moartea scumpei lor mame; și cum au plâns atâția și atâția sfinți și sfinte la diferite prilejuri.

Plângem, ca să ne uțurăm sufletul, plângem, că altfel a crepa în'na în noi; plângem, dar nu desnădăjdăm, ci oțim și noi, asemenea Mântuitorului, zicând: „*Dumnezeu meu, Dumnezeu meu, pentru ce m'at lăsat?*” (Matei 27, 46).

Cel dintâi gând ne este, în marea durere prin care trecem, la Dumnezeu.

Neamul nostru a trecut prin atâtea neazuri, dureri și suferințe, și totuși a rămas. Nu l-au putut nimici nici Tătarii, nici Turcii, nici Ungurii, nici Rușii, cari de atâtea ori l-au cutopt. Toate încercările nenumăraților dușmani de a-l răpune au rămas zadarnice, căci el s'a ridicat numai decât și și-a venit în ori. Pentru ce? Pentru că a avut încredere și nădejde în Dumnezeu.

Bând și bun de fire, popor care nu a neîndreptățit, nu a cutopt, nici n'a subjugat alte popoare, el stă cu fruntea ridicată în fața judecării lui Dumnezeu celui nemărginit de drept și nu se teme de osânda lui.

Când apostolii erau mai necăjiți, mai în durerași și mai întristați, fiindcă Evreii le omoriseră pe învățătorul și ocrotitorul lor; când erau aproape de desnădejde, iar inima le era atât de amărită, încât nici lacrimi nu mai erau în stare să verse — iată că, în drum spre Emaus, le apare Mântuitorul, li salută cu obișnuitul: „*Pace vouă*” și apoi li întreabă: „*Ce sunteți turburați și pentru ce întră gânduri în inimile voastre*” (Luca 24. 38)? Și cum s'au mângăiat și s'au liniștit numai decât apostolii? Pentru ce? Pentru că au avut credință.

Tot atunci le-a zis lor: „*că așa este scris și așa se cădea, să pătimească Cristos*” (Luca 24, 46) Da, așa este scris și așa se cădea, să pătimească și neamul românesc. Dar precum Ius a înviat a treia zi, așa va învia și neamul nostru și-și va vindeca, odată și odată, toate ranele sale cele cumplite.

„*Și va fi în ziua aceea, plcură-va din munți dulceață și din dealuri va curge lapte și d'n toate izvoarele Iudei vor curge ape, și*

izvor din casa Domnului va țeși și va adăpa părăul spinilor”, citim la prorocul Ioi 4, 18. Acest izvor, care va adăpa părăul spinilor, li vom afla în sf. Scriptură, mai ales în evanghelia sf. Ioan cap. 13—17, unde Ius își la rămas bun dela apostoli. Citiți, vă rog, cât mai des aceste capitole și, plângând, mângăiați-vă.

Și, ce să mai adaug la toate acestea? Tot din sf. Scriptură, ceace a scris sf. apostol Pavel către credincioșii săi din Tesalonic, în cartea sa a doua, la cap. 2, stih 15—17: „*Pentru aceea, fraților, stați și țineți învățăturile pe cari le-ați învățat, ori prin cuvântul, ori prin cartea noastră. Iară însuși Domnul nostru Ius Cristos și Dumnezeu Tatăl nostru, care ne-a iubit pe noi și ne-a dat mângăiere vesnică și nădejde bună prin har, să mângăie inimile voastre și să vă întărească pe voi întru tot cuvântul și întru toată fapta bună.*”

Aceste cuvinte am ținut să vi le scriu vouă, celor ce ne părăsiți, și en, ceice de 22 de ani scriu, număr de număr, aceste „Grânțe sufletești”. Le scriu, pentru unii dintre voi, poate pentru ultima oră, dar vă rog, să nu desnădăjdăți, ci să vă puneți încrederea în Domnul care este cărmulitorul popoarelor și mângăitorul neamurilor.

Și acuma, de despărțire, câteva sfaturi din sf. Scriptură:

„*O, cât de bine și frumos e, când frații locuiesc împreună! Este ca mirul de preț de pe cap, care se pogoră pe barbă pe barba lui Aaron, care se pogoră pe tivitura îmbrăcămintii lui! Este ca roua Hermonului care se pogoră pe munții Stonului, căci acolo a statovnicit Domnul b'neucuvântarea sa: vlahă în vecl de veci!*” (Psalm 133).

„*Dar nu numai pentru acestia mă rog, ci și pentru ceice vor crede întru mine, după cuvântul lor. Ca toți să fie una, după cum tu, Părinte, întru mine, și eu întru tine; ca și ei să fie întru noi, așa încât lumea să creadă că tu m'ai trimis!*” (Ioan 17. 20—21).

„*Indemnu-vă, fraților, pentru numele Domnului nostru Ius Cristos, ca toți să grădiți la fel și să nu fie desbinări în sânul vostru; ci să știți cu totul uniți într'un gând și într'o simțire!*” (I. Cor. 1, 10).

„*Impliniți bucuria mea, ca să gândiți la fel,*

Foița „Unirii Poporului”

Limba românească

Malt e dulce și frumoasă
Limba ce-o vorbim
Altă limbă-armonioasă
Ca ea nu găsim.
Românașul o iubește
Ca sufletul său;
Vorbii, scrieți românește
Pentru Dumnezeu!

Saltă inima 'n plăcere
Când o ascultăm
Și pe buze — aduce miere
Când o cuvântăm.
Românașul o iubește
Ca sufletul său;
Vorbii, scrieți românește
Pentru Dumnezeu!

G. Sion
(*1821 - †1892)

Vorbăria nesocotită costă vieți omenești.

Cântecul străinătății

Rătăcesc în țări străine
De căminu-mi depărtat;
Trecu-mi viața în suspine
Pânea-'n lacrimi am udat.
Fie pânea cât de rea,
Tot mai bine-'n țara mea.

Ab, în țara mea frumoasă
Am lăsat tată iubit
Am lăsat mamă duioasă
Ce de plânsu-mi a albit...
Fie pânea cât de rea,
Tot mai bine-'n țara mea.

Vezi o culme muntenească
Și-o căsuță dedesupt?
Este casa părintească
Unde laptele am supt...
Fie pânea cât de rea,
Tot mai bine-'n țara mea.

În pădurea verde, deasă,
O fecioară vezi trecând,
E a inimi-mi mireasă,
Ce mă chiamă suspinând.
Fie pânea cât de rea,
Tot mai bine-'n țara mea.

La străini am stat la masă
Și cu ei m'am ospătat,
Dar gândind la mine-acasă
Lacrimi râuri am vărsat.
Fie pânea cât de rea,
Tot mai bine-'n țara mea.

Cine țara și-o iubește
Nu se dă pe toată lumea
O, cum inima îmi crește
Când gândesc a o vedea...
Fie pânea cât de rea
Tot mai bine-'n țara mea.

Fericiți câți sunt aproape
De căminul părintesc!
De-oi muri, vreau să mă 'ngroap
În pământul românesc.
Fie piatra cât de grea,
Tot mai bine-'n țara mea.

G. Crețeanu
(*1829 - †1887)

Inseris în lista bețivilor. Judecătoria din București a pedepsit pentru beție pe căpitanul pensionar Gristian Simionescu. Cea mai mare pedeapsă pe care i au dat-o judecătoria acelu domn a fost înscrierea lui în lista bețivilor. În scrisoarea trimisă cărciumarilor din București s'a arătat, cum arată la chip acest domn și s'a dat poruncă aspră, ca să nu i-se mai dea de băut. Bună lege și aceasta cu înscrierea bețivilor în liste!

Cum stă lumea și țara

România din Ungariei aproape jumătate din Ardeal

Ne-a fost dat să trăim acum vremuri de mare durere și jale. Prin hotărârile dela Viena o mare parte din pământul țării noastre, din pământul Ardealului, aproape jumătate trebuie dat Ungariei.

Țara noastră a voit de mult o împăcare cu Ungaria. A voit însă o pace dreaptă, o împăcare făcută după sfânta dreptate. Imprejurările au făcut însă ca aceasta să nu se poată face. Toate încercările noastre de a ajunge la o înțelegere cu Ungaria au dat greș. La sfârșitul săptămânii trecute, după o ultimă întâlnire cu delegația românească la Turnu-Severin, delegația ungurească a plecat la Budapesta. Amândouă delegațiile s'au învoit însă ca ele să se mai întâlnească și să caute o cale de înțelegere.

Întâlnirea dela Viena

Pentru a pregăti materialul și documentele în viitoarele discuții, cari erau să se ducă cu Ungaria s'a hotărât ca o delegație de 25 fruntași ardeleni să țină mai multe ședințe și discuții.

Joi, în săptămâna trecută delegația românească, în frunte cu dl ministru Mihail Manoilescu și Valer Pop a plecat la Viena. La această întâlnire au luat parte și miniștrii Italiei și Germaniei, dlul Ciano și Ribbentrop.

Ce s'a hotărât la Viena

La Viena nu s'au mai dus discuții între România și Ungaria. Germania și Italia au hotărât să judece ele între noi și Unguri. S'a cerut României ca să primească această judecată. În urma acestor cereri și în fața împrejurărilor grele prin care trecem, s'a ținut Joi noaptea un Consiliu de Coroană, care a hotărât să primească judecata hotărâtă de Italia și Germania.

Primind România judecata hotărâtă de Germania și Italia, miniștrii de externe ai Germaniei și Italiei au avut o nouă întrevvedere cu miniștrii de externe ai României și Ungariei, apoi au adus următoarea hotărâre:

1. Granița nouă dintre România și Ungaria va fi de-a-urmea înaintea acea arătată pe harta prezentată de guvernul german. O comisie română-ungară va trage apoi la fața locului noua graniță.

2. Ținuturile românești, date Ungariei, vor fi părăsite de trupele românești în 15 zile. O comisie română maghiară va hotărî, cum să se facă retragerea autorităților românești.

3. Toți supușii români, cari locuiesc în pământul ce urmează a fi dat Ungariei, dobândesc fără nici o altă formalitate naționalitatea maghiară. Ei pot însă ca în termen de 6 luni să aleagă între naționalitatea română și cea ungurească. Acela cari alege naționalitatea românească pot părăsi pământul ungar, într'un termen de un an de zile. Pot deasemenea să-și ia cu ei toate bunurile lor și să-și vândă proprietățile cari le au. Supușii români de neam maghiar, cari locuiesc pe pământul rămas în stăpânire românească pot să treacă în Ungaria

Oare învăța-vom ceva din greșelile trecutului? Oare da-ne-vom seama, cel puțin acum după durerea aceasta grozavă, de marea prostie pe care am făcut-o? Oare înțelegem-vom cel puțin acum, marea importanță a bisericii și a școlilor confesionale în viața unui neam? Oare reparăm ne-vom greșelile?

și să aleagă între naționalitatea română și cea maghiară.

5. Guvernul ungar se angajează să trateze la fel cu ceilalți supuși unguri și pe românii ajunși sub stăpânire ungurească. La fel se angajează să facă și guvernul român cu ungurii rămași în stăpânire românească.

6. Guvernul unguresc și cel românesc se vor înțelege între ele, cum să se facă trecerea dreptului de stăpânire dela unul la altul, a pământului dat.

7. Dacă nu se pot înțelege deplin, se vor supune judecării Germaniei și Italiei, cari vor da o hotărâre deplină.

Noua graniță între România și Ungaria

Se știe după lămuririle date până acum, că noua graniță dintre România și Ungaria pornește dela miază-zi de Salonta, se îndreaptă înspre nord-răsărit, lasă Oradea-Mare Ungariei și trece apoi spre răsărit lăsând și Clujul și Târgu-Mureș de partea ungurească. Aproape de Târgu Mureș, cam la 30 kilometri o ia apoi către miază-zi-răsărit, lăsând României linia ferată Sighișoara—Brașov. La 22 kilometri spre miază-noapte de Brașov această linie face un ocol și se îndreaptă către Carpați, urmând pe crestele acestora vechea graniță dintre România și Ungaria

Consiliul de coroană ținut în noaptea de vineri spre sâmbătă a primit aceste hotărâri, apoi la Viena, s'a semnat un protocol, prin care miniștrii români au declarat că primesc și vor duce la îndeplinire hotărârile luate.

Germania și Italia au garantat noile granițe ale țării

Poate, ca o mângăiere pentru marea jertfă care am făcut-o, guvernul german și italian au înștiințat guvernul român că ele garantează noile granițe ale României împotriva oricui. Guvernul român a primit aceste garanții.

Pământul românesc dat Ungariei are o întindere de 42000 kilometri pătrați.

Cuvântarea domnului Manoilescu

Domnul ministru Mihail Manoilescu a făcut la posturile noastre de radio o largă dare de seamă în legătură cu hotărârile dela Viena. A arătat că lucrurile petrecute la Viena nu puteau să fie oprite nicidecum. România a trebuit să se supună judecății date de arbitrii pe care i-a ales. N'a putut să-și arete părerea ei nici să discute. A fost pusă în fața unui fapt hotărât și a trebuit să se supună.

Guvernul român n'a voit niciodată să despartă Ardealul în două, dar n'a putut face nimic.

În ceasurile grele prin care trecem nu trebuie să desnădăjduim. Casa țării noastre s'a strâmbat mult, dar totuși ne vom putea continua viața și putem nădăjdui zile mai bune.

Ce s'a petrecut la Viena

Într-o cuvântare ținută în zilele trecute la radio, dl ministru Valer Pop a arătat țării întregi ce s'a petrecut la Viena. Nici un delegat român, a spus dl ministru Valer Pop, n'a fost de părerea ca să se dea o parte din pământul românesc Ungurilor. România n'a putut face altceva, decât să primească soarta pe care i-au hotărât-o alții.

Am avut de ales, a spus mai departe dl ministru, între o luptă pe moarte care ar fi însemnat desființarea și nimicirea întregii Români, și între situația de acum, adică să dăm

Părintele Iuliu

Școlile confesionale

Abia astăzi vedem, ce bine ar fi dacă le-am avea! —

N'a fost an, în care să nu arătam, de câte ori cel puțin, marea însemnătate a școlilor confesionale. Noi Ardelenii în acelea am crescut și prin acelea ne am păstrat limba, legea și moșia. Preoții noștri și dascălii noștri în aceste școli ne-au învățat, să ne iubim neamul; să ne cunoaștem, deși pe scurt, istoria; să ne cântăm cântările, doinele și colindele naționale; să ne jucăm jocurile și horele naționale și să cinstim moșii și strămoșii. Cine dintre noi cunoștea pe atunci cântecel: „Deșteaptă-te Române“, „Trei colorul“, „Bravi ostași ai României“, „Oștile stau față-n față“, „Mărețului Ștefan cel Mare“, „Răpirea Basarabiei“, „Domnul Tudor“, „Hora dela Pievna“ și atâtea alte cântări naționale, pe cari astăzi atât de puțin le mai știu?

Aceste școli confesionale trebuiau susținute, tocmai pentru vrednicia lor de pe vremea și pentru meritele binefaceri aduse neamului.

Când ne am unit cu România-Mamă, noi am cerut într'una, să ne putem păstra aceste școli. N-s'a răspuns, dela București, că școlile românești nu cunosc astfel de școli, ci numai școli particulare. Zadarnice au fost toate protestele consistoarelor noastre, zadarnice au fost articolele din ziarele noastre dela Blaj, școlile noastre confesionale primare au fost șterse de fațată, spre marea noastră durere.

De vină au fost, nu e vorba, și învățătorii pe atunci, cari au crezut că dacă trec la noi, le va curge mierea în gură. Unora le-a și cursat, dar cei mai mulți au rămas necăjiți și așteptând și ca învățători de stat.

Acuma, când un milion și jumătate de Români trec în Ungaria, fără de a avea o singură școală primară confesională, ci numai câte o școală Normală de învățători română unită la Oradea-Mare și la Gherla, iar una de învățători română unită tot la Gherla, apoi o Școală Superioară de Gospodărie susținută de călugărele noastre la Cluj, neavând nici un liceu, nici pentru băieți, nici pentru fete; când cel mult ortodocșii au astăzi un liceu la Oradea, iar și acela prefăcut din liceu de stat, așa că școlarii îl vor desființa cu siguranță, zic, — și politicienii cari erau potriviți recunoscând că făcând și ar aduce bucurii la calea pacei au stricat. Dar acum e prea târziu! Școlarii Români din Ungaria vor avea de suferit grozav pe urma acestei încăpăținări, trebuind să trimită copiii la școlile statului maghiar, și apoi să-și deschidă școli noi confesionale.

Cât am lucrat noi cei dela Blaj și cât ne-am străduit până ce am putut face să se voteze, în anul 1929 legea asupra raporturilor dintre școlile secundare confesionale române din Brașov, Sibiu, Beiuș, Brad și Ministerul Instrucțiunii! Și câteori nu voiau politicienii să ni-o ștergă și să o nesocotească! Și ce bine e că s'au putut socoti între școlile confesionale și cele dela Oradea și Gherla!

Politicienii Români, că multe greșeli ați făcut și cât de amar se războiește ele acum! Este un proverb latin care zice: „Flere possum, sed reparare non“. „Plânge pot, dar ajuta nu“. Așa și noi acum!

o parte din Ardeal Ungurilor. Noi n'am putut să ne apărăm dreptatea noastră, ci a trebuit să primim ceea ce mai dinainte au fost hotărât aiții.

Tratatul de la Craiova

se duc în bună înțelegere. Comisiile bulgară și română s'au întâlnit, pentru a sta de vorbă asupra chestiunilor bănești și asupra schimbului de populație.

Se crede că în curând se va ajunge la o înțelegere deplină cu Bulgarii.

Războiul germano-englez

Întâmplările grele prin care trece țara noastră în aceste vremuri fac ca puternicele lupte care se dau între Anglia și Germania să fie tot mai puțin luate în seamă.

În săptămâna din urmă avioanele germane au bombardat în mai multe rânduri Anglia, făcând stricăciuni mari. Așa au fost bombardate orașele Grest, Yorkmouth, Derby, Birmingham, portul Bristol și portul militar Portsmouth.

În cursul luptelor de duminică avioanele germane au ajuns să bombardeze unele părți ale orașului Londra.

Anglia a răspuns la aceste atacuri. Avioanele ei, au zburat în mai multe rânduri deasupra Germaniei și Italiei.

În luptele pe mare submarinele germane au atacat mai multe vapoare engleze, scufundând nouă din ele.

Tot așa de grele au fost luptele cu Italia. Italianii au bombardat orașul Haifa, însemnat pentru uzinele de petrol care se află acolo. În Africa de răsărit avioanele engleze au bombardat mai multe orașe.

Și Germanii au pierderi

În luptele grele pe care le poartă cu Anglia și Germanii au pierderi destul de mari. După știrile venite din Londra numai într-o singură zi Germanii au pierdut cam 85 de avioane.

Și Americanii fac armată

Prin lege s'a introdus acum și în America serviciul militar obligator. Trebuie să faci armată tinerii între 21 și 30 ani.

Către cetitorii noștri din Ungaria

Începând cu numărul viitor „Unirea Poporului” se află, pentru D. Voastră, în altă țară, iar D. Voastră, pentru noi, în străinătate.

Legăturile D. Voastră cu România numai prin „Unirea Poporului”, prin celelalte gazete de aici și prin radio le veți putea avea.

Ca să vă rupeți cu desăvârșire de noi, ni-s'ar rupe, și D. Voastră și nouă, inima de durere.

Ungurii au făgăduit că vă vor trata cinstit, că nu-și vor răzbuna, că vor avea toată bunăvoința pentru D. Voastră. Vom vedea! Gazeta aceasta fiind bisericească, nu poate fi oprită de Unguri ca să vă intre în case, ca s'ar face de rușinea lumii. Din primmintauru un gar, contele Teleki a făgăduit că va învăța din greșelile trecutului, deci nu ne putem închipui să începem din nou prigoana împotriva D. Voastră. Și guvernul nostru dă voie ziarelor ungurești din Ungaria să intre în România, deci așa va trebui să facă și guvernul maghiar.

Așadar, nu vă lăsați de „Unirea Poporului”, care 22 de ani v'a fost adevărată mamă hrănitoare.

În conformitate cu legile țării, de aci înainte „Unirea Poporului” trebuie s'o timbrăm pentru Ungaria nu cu 25 bani ci cu câte un

leu. De aceea, pentru D. Voastră, abonamentul este de aici înainte nu 150 ci 300 Lei la an.

Ne veți plăti deci fiecare, începând cu 1 Septembrie 1940, pentru anul acesta, cu câte 38 Lei mai mult la an; iar, începând cu 1 Ianuarie 1941, câte 300 Lei la an.

Bine știți, cât bine v'am făcut, cum v'am tot amânat cu abonamentul, după cum ne-ați rugat și ați putut fiecare.

De acum înainte însă nu se mai poate, pentru că trimiterea fiecărui număr de gazetă în străinătate ne costează mil de Lei, pe cari noi n'avem de unde-i scoate.

În curând vă vom trimite, prin Episcopii D. Voastre, tabloul datorărilor din fiecare parohie. Vă rogăm să le plătiți preotului, care le va trimite, prin Episcopie, la Blaj, ca să ne putem plăti și noi datorile.

Celce nu dorește să-i mai meargă gazeta, să scrie pe ea: *retour!* și noi nu-l vom mai trimite-o. Datoria însă trebuie să și-o plătească.

Acest lucru să-l faceți însă cât mai lute, ca să știm, în câte exemplare să tipărim gazeta și să nu avem pagube în timbre.

Nu uitați a ne scrie și noua numire a comunei, că abunăseamă Ungurii vor maghiariza numai decât toate numirile comunelor.

Pe viitor, nu mai putem trimite gazetă decât aceluia, pentru cari vor sta banii preoșii.

Deci, orice abonament și orice cerere la gazetă să o faceți în viitor prin preoșii D. Voastră. Iar noi vom ruga pe Preasfinții Episcopi, să ne fie într'ajutor. Și credem că ne vor împlini această cerere.

Pentru cetitorii noștri din România

Cele spuse cetitorilor noștri din Ungaria Vă sună și D. Voastră.

Zilele viitoare vom face socoata, câți abonați ne au rămas dincoace de hotare. Intrucât vom avea atâția, ca să ni-se plătească scoaterea gazetei, vom scoate-o și mai departe; intrucât nu, vom sista-o, deși ni-s'ar rupe inima de durere.

Nu peste mult vă vom aviza, prin preoșii D. Voastră, câtă datorie aveți fiecare la gazetă.

Vă rugăm, cu toată dragostea, fiind vorba de viitorul acestei gazete, să ne plătiți întreagă datoria, ca să ne putem trage seama și noi cu Tipografia.

Toți acela, cari nu ne veți asculta, veți fi câte un ucigaș al acestei gazete, care nu merită să fie omorâtă de chiar cetitorii ei.

Suntem siguri de omenia D. Voastră și de aceea că vă dați seama, ce ar însemna, pentru Românii din Ungaria mai ales și pentru Biserica noastră Română Unită peste tot moartea acestei gazete.

Cine e înțelept învață să tacă și să asculte.

AVIZ

S'a deschis un atelier de vopsitorie românească în comuna Veza la No. 14, fosta casă Labonfi. 122 (2-2)

Dr. SUCIU CASSIU

medicul spitalului Blaj

reîncepe consultațiile, Röntgen-radiografii și tratament de uade prin înaltă frecvență, zilnic în Str. Regele Ferdinand. 1-2

Tipografia Seminarului Teologic gr-cat. Blaj

Doliul țării. Pentru întâmplările răpăznice și sângerările prin care a trecut țara noastră în ultima vreme, ministerul de interne, în semn de mare jale, a oprit pe trei zile toate petrecerile și jocurile.

Noi an școlar începe la 1 Octombrie. În urma împrejurărilor grele prin care trece țara acum, ministerul educației naționale a hotărât, să amâne cu o lună începerea cursurilor la toate școlile din țară. Noul an școlar va începe numai la 1 Octombrie.

Ministerul de interne a oprit orice manifestații. Pentru a feri țara de turburări prea mari, Ministerul de Interne a oprit orice manifestații împotriva hotărârilor de la Viena. Aceia cari vor mai organiza astfel de manifestații vor fi pedepsiți foarte aspru.

Câți Români avem în America. În anii dinainte de războiul cel mare au plecat în America foarte mulți Români ardeleni. Au plecat spre acest pământ îndepărtat, ca să-și găsească o nouă cale de trai. În țara unde s'au născut nu mai puteau trăi de răul stăpânirii de atunci. Azi sunt în America aproape 500 000 Români. Și ei sunt ai noștri și trebuie să ne gândim cu drag la ei.

S'au împlinit 27 ani dela moartea primului zburător român. Anul acesta, în August, s'au împlinit 27 ani dela moartea primului zburător român, Aurel Vlaicu. Pentru pomenirea lui și odihna sufletului său s'a slujit un parastas la București. S'au făcut trei în această zi rugăcuni pentru odihna sufletului celorlalți patrioți mari și luptători ardeleni.

O mare ciocnire de trenuri în gara Aiud. Miercuria trecută s'a întâmplat o mare ciocnire de trenuri în gara Aiud. Trenul accelerat care venia dinspre Oradea, la eșirea din gară, s'a lovit de un tren de marfă. Ciocnirea a fost așa de puternică, încât patru vagoane de marfă și cisterne au fost nimicite și aruncate unu' peste altu'. Afară de pagubele materiale foarte mari, au fost mai mulți răniți și un mort. Frânaul Popovici Ioan, care se afla în vagonul lovit de locomotivă, a fost omorât. În urma lui au rămas patru copii și orfani.

Războiul ungurească. Afăm acum, la încheierea gazetei, că în Culpui, pe Câmpia Ardealului Ungurii l-au omorât pe învățătorul român, mai întâi scoțându-i ochii și apoi tăindu-i tot bucatele. Mai mult, au dărâmat până și casa Ungurului, în care locuia. Această știre o aflăm dila un preot refugiat de acolo. Jandarmeria noastră nădăjduim că va cerceta cazul, căci până la predare, ea trebuie să păstreze ordinea.

Un hoț somnoros. Un fapt care lezează cu totul din comun s'a petrecut în zilele acestea la Sibiu. Soț și negustorul Ioan Formete din acest oraș, ducându-se dimineața la prăvălie, a găsit zaturile dela ușă foarte îndoite. Bănuind că un hoț a intrat în prăvălie, a chemat poliția, care a găsit dormind lângă casa cu bani pe un lăcătuș din oraș. Trezindu-l și întrebându-l că ce caută acolo, el a răspuns, că în timpul nopții a venit cu încă un tovarăș în prăvălie și au luat 100 lei, cu care s'au dus de au mâncat în oraș. După aceasta el s'a întors iarăși în prăvălie și a adormit. În casa de bani s'au mai găsit încă 20 000 Lei de cari hoțul cel somnoros nu s'a atins.

Moartea unui muncitor tipograf blăjean. Marțea trecută a murit la Blaj muncitorul tipograf Gheorghe Soporan, din Tipografia Seminarului. Răposatul a fost un muncitor cinstit și bun. A murit tânăr, la vârsta de 29 ani. L-au petrecut la groapă colegii lui de muncă, prietenii și cunoscuții. Înormântarea i-s'a făcut joi, la 29 August 1940.

Cuprinsă de nebunie o bătrână își oprește nepoțelul. Bătrâna Ana Brate din comuna Cui, județul Alba, dădea de multă vreme semne că nu mai este în toate mințile. Cu toată îngrijirea bună a fiicei sale și a ginerelui său, ea căuta totuși prilej de sfadă cu vecinii și cu cei din casă. Într'una din zilele trecute, ea a sărit cu toporul asupra ginerelui ei. Într'o altă zi ea a încălzit o oală cu apă fierbinte și a încercat să-și oprească fata. Întâlnind în cale pe nepotul ei Dorin, în vârstă de 9 ani, i-a aruncat în piept o oală cu apă fierbinte, opărindu-l. Având mari arsuri pe față și piept, netericatul copilăș a fost dus la spital, pentru a i-se da îngrijirile de lipsă.